# PADOMES LĒMUMS (ES) 2023/702

**(2023. gada 21. marts)**

**par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāieņem Apvienotajā komitejā, kas izveidota ar Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas, attiecībā uz pieņemamo lēmumu, sniedzamajiem ieteikumiem un kopīgajām un vienpusējām deklarācijām**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 50. panta 2. punktu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas ("Izstāšanās līgums") Savienība noslēdza ar Padomes Lēmumu (ES) 2020/135 ([1]), un tas stājās spēkā 2020. gada 1. februārī.

(2) Ar Izstāšanās līguma 164. panta 5. punkta d) apakšpunktu Apvienotā komiteja, kura izveidota ar tā 164. panta 1. punktu ("Apvienotā komiteja"), ir pilnvarota pieņemt lēmumus, ar kuriem groza minēto līgumu, ja šādi grozījumi ir nepieciešami kļūdu labošanai, izlaidumu vai citu trūkumu novēršanai vai tādu situāciju risināšanai, kuras nebija paredzētas līguma parakstīšanas brīdī, izņemot attiecībā uz Izstāšanās līguma pirmo, ceturto un sesto daļu, un ja šādi lēmumi negroza minētā līguma būtiskos elementus.

(3) Izstāšanās līguma 166. panta 1. punkts pilnvaro Apvienoto komiteju pieņemt lēmumus visos jautājumos, kuros tas paredzēts minētajā līgumā, un sniegt attiecīgus ieteikumus Savienībai un Apvienotajai Karalistei. Ievērojot Izstāšanās līguma 166. panta 2. punktu, Apvienotās komitejas pieņemtie lēmumi ir saistoši Savienībai un Apvienotajai Karalistei, un Savienībai un Apvienotajai Karalistei ir jāīsteno minētie lēmumi, kuriem ir tādas pašas tiesiskās sekas kā Izstāšanās līgumam. Izstāšanās līguma 166. panta 3. punktā ir noteikts, ka ieteikumus sniedz, savstarpēji vienojoties.

(4) Saskaņā ar Izstāšanās līguma 182. pantu Protokols par Īriju/Ziemeļīriju ("protokols") ir minētā līguma neatņemama sastāvdaļa.

(5) Savienībai un Apvienotajai Karalistei ir lietderīgi Apvienotajā komitejā nākt klajā ar kopīgu deklarāciju par to, ka gadījumos, kad tas ir būtiski to darījumos saskaņā ar Izstāšanās līgumu, tās atbilstīgi juridiskās noteiktības prasībām atsaucas uz grozīto protokolu kā uz "Vindzoras regulējumu" un ka tās var tādā pašā veidā atsaukties uz grozīto protokolu savos valsts tiesību aktos.

(6) Ņemot vērā īpašos apstākļus Ziemeļīrijā, ir jāparedz, ka Savienībai un Apvienotajai Karalistei būtu jādara viss iespējamais, lai nodrošinātu, ka tirdzniecības atvieglojumos starp Ziemeļīriju un citām Apvienotās Karalistes daļām tiek iekļauta īpaša kārtība preču pārvietošanai Apvienotās Karalistes iekšējā tirgū, kas ir saderīga ar Ziemeļīrijas kā Apvienotās Karalistes muitas teritorijas daļu saskaņā ar minēto protokolu, ja preces ir paredzētas galapatēriņam vai galīgai izmantošanai Ziemeļīrijā un ja ir īstenoti nepieciešamie aizsardzības pasākumi, lai aizsargātu Savienības iekšējā tirgus un muitas savienības integritāti. Tādēļ protokols būtu attiecīgi jāgroza.

([1]) Padomes Lēmums (ES) 2020/135 (2020. gada 30. janvāris) par to, lai noslēgtu Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV L 29, 31.1.2020., 1. lpp.).

(7) Savienībai būtu jāņem vērā Apvienotās Karalistes vienpusējā deklarācija Apvienotajā komitejā, kurā izklāstīta prakse, ko tā plāno ieviest attiecībā uz preču pārvietošanu no Ziemeļīrijas uz citām Apvienotās Karalistes daļām.

(8) Savienībai būtu jāņem vērā Apvienotās Karalistes vienpusējā deklarācija Apvienotajā komitejā, kurā izklāstīta prakse, ko tā plāno ieviest attiecībā uz tirgus uzraudzības un izpildes pasākumiem.

(9) Ir jānodrošina ciešāka sadarbība starp Apvienoto Karalisti un Savienību un attiecīgā gadījumā starp Apvienoto Karalisti un dalībvalstu iestādēm, lai paredzēto īpašo kārtību pamatotu ar efektīviem tirgus uzraudzības un izpildes pasākumiem. Tādēļ Apvienotajai komitejai būtu jāsniedz ieteikums, paredzot šādu ciešāku sadarbību un nosakot, ka sadarbība varētu ietvert zināšanu apmaiņu, informācijas apmaiņu, sadarbību ar tirgus dalībniekiem un kopīgas darbības.

(10) Ņemot vērā īpašos apstākļus Ziemeļīrijā, tostarp tās integrāciju Apvienotās Karalistes iekšējā tirgū, būtu jāveic daži grozījumi protokola 3. pielikumā. Minēto grozījumu piemērošanai nevajadzētu radīt nodokļu nemaksāšanas riskus vai iespējamus konkurences izkropļojumus. Minēto grozījumu īstenošanai Ziemeļīrijā un jo īpaši no trešām teritorijām vai trešām valstīm importētu preču tālpārdošanai paredzētā īpašā režīma īstenošanai nevajadzētu nedz radīt riskus Savienības iekšējam tirgum un Apvienotās Karalistes iekšējam tirgum, nedz radīt nepamatotu slogu uzņēmumiem, kas darbojas Ziemeļīrijā. Lai precizētu dažu protokola 3 pielikumā jau uzskaitīto tiesību aktu piemērošanas jomu Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju, minētajam pielikumam būtu jāpievieno divas piezīmes. Lai novērstu turpmākus iespējamus trūkumus vai neparedzētus apstākļus un nodrošinātu, ka jebkurā brīdī minētajā pielikumā varētu iekļaut jebkādas citas piezīmes, kurās precizēts, kā 3. pielikumā uzskaitītie Savienības akti piemērojami Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju, būtu jāparedz šāda iespēja.

(11) Savienībai un Apvienotajai Karalistei Apvienotajā komitejā būtu jāsniedz kopīga deklarācija par PVN režīmu attiecībā uz precēm, kuras nav pakļautas riskam attiecībā uz Savienības iekšējo tirgu, un PVN režīmu pārrobežu atmaksai. Ar minēto deklarāciju Savienība un Apvienotā Karaliste apņemtos izskatīt iespēju pievienot piezīmes, kurās precizēta dažu protokola 3. pielikumā uzskaitīto aktu piemērošanas joma. Pirmā piezīme attiektos uz Padomes Direktīvā 2006/112/EK ([2]) noteikto likmju piemērošanu un ietvertu to preču sarakstu, kuras pēc to būtības un saskaņā ar piegādes nosacījumiem būtu paredzētas galapatēriņam Ziemeļīrijā un kurām atšķirīgu likmju piemērošana neradītu negatīvu ietekmi uz Savienības iekšējo tirgu nodokļu nemaksāšanas risku vai iespējamu konkurences izkropļojumu veidā. Savienībai un Apvienotajai Karalistei būtu arī jāapliecina vēlme regulāri izvērtēt un pārskatīt šādu sarakstu. Otrā piezīme attiektos uz pašreizējo PVN režīmu pārrobežu atmaksai saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem, kas minēti protokola 8. pantā.

(12) Lai nodrošinātu protokola 8. panta efektivitāti, Savienībai un Apvienotajai Karalistei būtu jāapmainās ar informāciju un strukturēti jāapspriež visi jautājumi, kas izriet no minētā protokola 8. panta īstenošanas un piemērošanas, tostarp svarīgas izmaiņas, kas paredzētas Savienības un Apvienotās Karalistes piemērojamajā tiesiskajā regulējumā PVN un akcīzes preču jomā. Tāpēc ir lietderīgi Apvienotās komitejas lēmumā kā pastiprinātu koordinācijas mehānismu paredzēt Protokola par Īriju/Ziemeļīriju īstenošanas specializētās komitejas ("specializētā komiteja") īpašās sanāksmes, lai Savienība un Apvienotā Karaliste varētu apzināt un apspriest visus jautājumus, kas saistīti ar protokola darbību PVN un akcīzes nodokļa jomā, un vajadzības gadījumā ierosināt atbilstošu rīcību.

([2]) Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.).

(13) Lai sīkāk precizētu protokola 10. panta 1. punkta piemērošanas jomu, ir lietderīgi, ka Savienība un Apvienotā Karaliste vienojas, ka nosacījumi par valsts atbalstu, ko piešķir Apvienotās Karalistes iestādes, ietilpst 10. panta 1. punkta darbības jomā, jo īpaši attiecībā uz faktisku un tiešu saikni ar Ziemeļīriju. Tāpēc Savienībai un Apvienotajai Karalistei ir lietderīgi Apvienotajā komitejā nākt klajā ar kopīgu deklarāciju par to.

(14) Lai risinātu situāciju, kad konkrēts Savienības akts, ar ko groza vai aizstāj protokolā minētu aktu, būtiski maina minētā akta saturu vai darbības jomu, salīdzinot ar aktu pirms tā grozīšanas vai aizstāšanas, un ja grozītā vai aizstātā Savienības akta piemērošanai Ziemeļīrijā būtu tāda būtiska ietekme uz Ziemeļīrijas kopienu ikdienas dzīvi, kas var pastāvēt ilgstoši, ir jāizveido ārkārtas apturēšanas mehānisms, kas dotu iespēju 30 Ziemeļīrijas Leģislatīvās asamblejas deputātiem no vismaz divām partijām (un izņemot priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietniekus) izskatīt minēto situāciju saskaņā ar katru no nosacījumiem, kas noteikti 1. punktā Apvienotās Karalistes vienpusējās deklarācijas projektā par saskaņā ar Lielās piektdienas jeb Belfāstas nolīguma, kas 1998. gada 10. aprīlī noslēgts starp Apvienotās Karalistes valdību, Īrijas Republikas valdību un citiem daudzpusējo sarunu dalībniekiem ("1998. gada nolīgums"), izveidoto iestāžu iesaistīšanos, kurš pievienots paredzētajam Apvienotās komitejas lēmumam, ar ko groza protokolu. Minētie nosacījumi cita starpā paredz to, ka paziņojumu var sniegt tikai ārkārtas apstākļos un kā galējo līdzekli un ka Leģislatīvās asamblejas deputāti vispirms ir rosinājuši būtisku diskusiju ar Apvienotās Karalistes valdību un Ziemeļīrijas izpildvaru, lai izskatītu visas iespējas saistībā ar attiecīgo Savienības tiesību aktu. Ja Apvienotā Karaliste par to ir paziņojusi Savienībai, attiecīgais Savienības akts, kā tas grozīts vai aizstāts ar konkrēto Savienības aktu, nebūtu piemērojams Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju saskaņā ar protokola 13. panta 3. punktu. Tā vietā Savienības akts, kā tas grozīts vai aizstāts ar konkrēto Savienības aktu, būtu jāpievieno attiecīgajam protokola pielikumam saskaņā ar procedūru, kas paredzēta tā 13. panta 4. punktā. Tāpēc protokols būtu attiecīgi jāgroza.

(15) Ja Apvienotā Karaliste ir sniegusi jaunajā paredzētajā protokola 13. panta 3.a punkta pirmajā daļā minēto paziņojumu Savienībai, bet šķīrējtiesa ir nolēmusi, ka Apvienotā Karaliste nav izpildījusi minētā punkta trešajā daļā paredzētos nosacījumus šāda paziņojuma sniegšanai, būtu ātri jāpanāk šāda šķīrējtiesas nolēmuma izpilde. Tādēļ Apvienotajai komitejai būtu jāsniedz ieteikums, kas paredz šādu ātru izpildi. Tā pamatā vajadzētu būt kopīgajai izpratnei, ka ātra izpilde tāpat būtu jāpanāk arī gadījumos, ja Apvienotā Karaliste nav izpildījusi savus Izstāšanās līguma 5. pantā minētos labticības pienākumus un ir sniegusi šādu paziņojumu, neizpildot visus nosacījumus, kas noteikti 1. punktā Apvienotās Karalistes vienpusējā deklarācijā par 1998. gada nolīguma iestāžu iesaistīšanos, kura pievienota Apvienotās komitejas Lēmumam Nr. 1/2023.

(16) Savienībai un Apvienotajai Karalistei būtu jānosaka: lai Apvienotās Karalistes paziņojumu, kas sniegts saskaņā ar jauno paredzēto protokola 13. panta 3.a punktu, varētu uzskatīt par labticīgi sniegtu saskaņā ar Izstāšanās līguma 5. pantu, paziņojumam jābūt sniegtam, ievērojot katru no nosacījumiem, kas noteikts 1. punktā Apvienotās Karalistes vienpusējā deklarācijā par 1998. gada nolīguma iestāžu iesaistīšanos. Ar kopīgu deklarāciju ir lietderīgi arī precizēt, ka gadījumos, kad šķīrējtiesa ir nolēmusi, ka Apvienotā Karaliste nav izpildījusi Izstāšanās līguma 5. pantu attiecībā uz paziņojumu Savienībai, ar ko iedarbina mehānismu, būtu jāpanāk ātra šķīrējtiesas nolēmuma izpilde.

(17) Savienībai un Apvienotajai Karalistei būtu pilnībā jāizmanto ar Izstāšanās līgumu izveidotās kopīgās struktūras, lai pārraudzītu tā īstenošanu. Specializētā komiteja var paredzēt viedokļu apmaiņu par jebkādiem turpmākiem Apvienotās Karalistes tiesību aktiem attiecībā uz precēm, kuri attiecas uz protokola darbību. Tādā nolūkā specializētā komiteja var sanākt īpašā sastāvā, proti, Speciālā struktūrā preču jautājumos, lai novērtētu minēto turpmāko tiesību aktu iespējamo ietekmi Ziemeļīrijā, kā arī paredzētu un apspriestu visas attiecīgās praktiskās grūtības. Savienība un Apvienotā Karaliste visus ar protokola darbību saistītos jautājumus atrisina pēc iespējas labāk un ātrāk. Tāpēc Savienībai un Apvienotajai Karalistei ir lietderīgi Apvienotajā komitejā par to pieņemt kopīgu deklarāciju.

(18) Savienībai būtu jāņem vērā Apvienotās Karalistes vienpusējā deklarācija Apvienotajā komitejā par protokola 18. pantā minēto demokrātiskās piekrišanas mehānismu un jāatgādina Apvienotās komitejas uzdevumi saskaņā ar Izstāšanās līguma 164. pantu.

(19) Ir nepieciešams paplašināt to tirgotāju loku, kuri ir tiesīgi pārvietot riskam nepakļautas preces no citām Apvienotās Karalistes daļām uz Ziemeļīriju, kā minēts Apvienotās komitejas Lēmumā Nr. 4/2020 ([3]). Pirmkārt, vajadzētu noteikt jaunus nosacījumus, kas ļauj uzskatīt, ka preces nav pakļautas komerciālai pārstrādei, tostarp palielināt gada apgrozījuma robežvērtību tirgus dalībniekiem, lai uzskatītu, ka šo dalībnieku veiktā preču pārstrāde nav uzskatāma par komerciālu pārstrādi neatkarīgi no to darbības nozares. Turklāt tirgus dalībniekiem, kas veic uzņēmējdarbību citās Apvienotās Karalistes daļās, būs atļauts pievienoties uzticamo tirgotāju shēmai, kas ir pamatā pasākumiem attiecībā uz tādu preču pārvietošanu, kuras nav pakļautas riskam. Īpašie nosacījumi uzticamo tirgotāju atļaujas piešķiršanai būtu jāizklāsta pēc iespējas precīzāk, tādējādi nodrošinot, ka muitas atvieglojumi, kas piešķirti uzticamiem tirgotājiem un pilnvarotiem pārvadātājiem, kad tie pārvieto preces, kuras nav pakļautas riskam, no citām Apvienotās Karalistes daļām uz Ziemeļīriju, un kas jānosaka mērķtiecīgos attiecīgo Savienības tiesību aktu grozījumos, tiks papildināti ar stingrākiem aizsardzības pasākumiem.

(20) Turklāt būtu jāparedz noteikumi, lai precizētu nosacījumus, saskaņā ar kuriem var uzskatīt, ka preces, ko sūta pakās no citām Apvienotās Karalistes daļām uz Ziemeļīriju, nav pakļautas riskam, ja minētās pakas tiek piegādātas privātpersonām, kas dzīvo Ziemeļīrijā, un tās Ziemeļīrijā ieved pilnvaroti pārvadātāji.

(21) Savienībai būtu jāņem vērā Apvienotās Karalistes vienpusējā deklarācija Apvienotajā komitejā, kurā izklāstīta prakse, ko tā plāno ieviest, lai stiprinātu izpildes pasākumus attiecībā uz precēm, ko pakās pārvieto no citas Apvienotās Karalistes daļas uz Ziemeļīriju.

(22) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā ir jāieņem Apvienotajā komitejā, attiecībā uz pieņemamo lēmumu, izsakāmajiem ieteikumiem un sniedzamām kopīgajām un vienpusējām deklarācijām,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

*1. pants*

Nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem Apvienotajā komitejā, kura izveidota ar Izstāšanās līguma 164. pantu ("Apvienotā komiteja"), attiecībā uz lēmumu, kas Apvienotajai komitejai jāpieņem, un dažiem ieteikumiem, Apvienotajai komitejai kas jāizsaka, ir izklāstīta lēmuma projektā un ieteikumu projektos, kuri pievienoti šā lēmuma 1. pielikumā.

*2. pants*

Nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem Apvienotajā komitejā attiecībā uz dažām kopīgajām deklarācijām, kuras Savienībai un Apvienotajai Karalistei jāsniedz Apvienotajā komitejā, ir izklāstīta kopīgo deklarāciju projektos, kuri pievienoti šā lēmuma 2. pielikumā.

*3. pants*

Nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem Apvienotajā komitejā attiecībā uz dažām vienpusējām deklarācijām, kuras Apvienotajai Karalistei jāsniedz Apvienotajā komitejā un kuru projekti ir pievienoti šā lēmuma 3. pielikumā, ir ņemt vērā šīs deklarācijas. Saistībā ar Apvienotās Karalistes vienpusējo deklarāciju Apvienotajā komitejā par protokola 18. pantā minēto demokrātiskās piekrišanas mehānismu Savienība arī atgādina Apvienotās komitejas uzdevumus, kas noteikti Izstāšanās līguma 164. pantā.

([3]) Lēmums Nr. 4/2020, ko pieņēmusi Apvienotā komiteja, kas izveidota ar Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas, (2020. gada 17. decembris) par tādu preču noteikšanu, kuras nav pakļautas riskam [2020/2248] (OV L 443, 30.12.2020., 6. lpp.).

*4. pants*

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē, 2023. gada 21. martā

*Padomes vārdā –*
*priekšsēdētāja*
J. ROSWALL